

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf. III. 30.525/2014/10. szám

A Debreceni Ítéltábla a Szilágyi és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szilágyi N. Péter ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt felperes neve (Cg.10-09-..., felperes címe) felperesnek - a felszámoló szervezet neve (Cg.01-10-..., felszámoló szervezet címe, felszámolóbiztos: Somogyi Ferenc) felszámoló szervezet részéről meghatalmazott a dr. Árva Zsuzsanna (ügyvéd neve) ügyvéd és a Matkó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Boráné dr. Matkó Márta, ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (Cg.01-09-..., alperes címe) I. r., a Köteles Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Köteles Tamás ügyvéd, ügyvédi iroda címe) és a Dr. Szécsényi Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szécsényi Péter ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt alperes neve (Cg.01-09-..., alperes címe) II. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében - mely eljárásba az alperesek pernyertességének előmozdítása érdekében beavatkozott, a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt beavatkozó neve (Cg.01-10-..., beavatkozó címe) - a Debreceni Törvényszék 2014. július 21. napján kelt 6.G.40.070/2014/11. számú ítélete ellen a felperes 13. sorszám alatt előterjesztett és 14. sorszám alatt kiegészített fellebbezése alapján, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a felperes által a beavatkozónak fizetendő elsőfokú perköltség összegét 635 000 (hatszázharmincötezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 5 080 000 (ötmillió-nyolcvanezer) Ft, a II. rendű alperesnek 2 540 000 (kétmillió-ötszáznegyvenezer) Ft, a beavatkozónak 2 000 000 (kétmillió) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az Illetékhatóság külön felhívására - 2 500 000 (kétmillió-ötszázezer) Ft állam által előlegezett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az I. rendű alperes 2012. november 9-i kezdő időponttal áll felszámolás alatt. Az I. rendű alperes üzletrészének kizárólagos tulajdonosa 2014. január 30. napjától a felperes.

Az I. rendű alperes felszámolója a Céglőny 2013. február 14-i számában nyilvános pályázati felhívást tett közzé. Eszerint értékesíteni kívánta az I. rendű alperes tulajdonát képező vagyonelemek közül a társaság kizárólagos tulajdonát képező, a ... külterület .../48 helyrajzi szám alatt nyilvántartott 25 000 m² alapterületű ingatlant is, ami természetben ..., ... u. 40. szám alatt található, valamint az ingatlanban kialakított regionális gumihulladék-hasznosító erőművet, az erőmű technológiáját, berendezéseit, berendezési jellegű tárgyait. A felszámoló ezt a vagyont kizárólag egyben, működő üzemként kívánta értékesíteni. A felszámoló a pályázati felhívásban az irányarat nettó 4 400 000 000 Ft-ban határozta meg.

Az I. rendű alperes mint eladó és az II. rendű alperes mint vevő a pályázati felhívás alapján 2013. április 30. napján kötött az ingatlanra és ingóságokra adásvételi szerződést. A szerződés tárgyát a/48 helyrajzi szám alatti ingatlan képezte. Az ingatlan vételárát nettó 110 000 000, a felépítmények vételárát nettó 395 000 000, a gépek, berendezések vételárát nettó 1 700 000 000, a teljes vételárát mindösszesen nettó 2 205 000 000 Ft-ban határozták meg. Az eladó a teljes vételár kifizetéséig tulajdonjogát az adásvételi szerződés tárgyát képező valamennyi vagyontárgyra fenntartotta. Az eladó tájékoztatta a vevőt, hogy a vételár megfizetése tekintetében a fordított adózás szabályait kell alkalmazni, amely szerint a vevő az Áfa fizetésére köteles.

Az I. és II. rendű alperes szintén 2013. április 30. napján kötött „megállapodás költségekre” megnevezésű szerződést, mely szerint a vevő összesen nettó 290 000 000 Ft (felszámolás előtti bérköltségektől a környezetvédelmi költségekig) megtérítését vállalta.

Az I. rendű alperes mint bérbeadó és a II. rendű alperes mint bérlő 2013. július 24. napján kötött bérleti szerződést az adásvételi szerződés tárgyát képező ingatlanon található quasi működő üzemre.

A felperes a Debreceni Törvényszékhez 2014. május 16. napján benyújtott keresetlevelében előterjesztett kereseti kérelmében elsődlegesen az alperesek között 2013. április 30. napján a ...-i .../48 helyrajzi számú ingatlanra létrejött adásvételi szerződés és költségekről kötött megállapodás színleltségének, másodlagosan jogszabályba ütközésének megállapítását, és az alperesek kötelezését kérte a szerződéskötést megelőző állapot helyreállítására, valamint az alperesek perköltségben való marasztalását. Kérte az ingatlanra a II. rendű alperes javára bejegyzett tulajdonjog fenntartással történt eladása tényének törlését is.

Kereseti kérelmét a Polgári Törvénykönyvről szóló többször módosított 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 207. § (6), 200. § (2) bekezdésére, 211. §-ára, a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 49. § (1), 49/A. § (1) bekezdésére és a polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 123. §-ára alapította. A felperes kérte, hogy a bíróság a perindítás feljegyzése érdekében az illetékes földhivatalt keresse meg.

Felperes az elsőfokú bíróság felhívására a kereseti kérelmét pontosította: a szerződést megelőző állapot helyreállítását akként kérte, hogy

- a megfizetett foglaló visszafizetési kötelezettségével kapcsolatban vizsgálja meg a II. rendű alperes felróható közrehatását, és kötelezze az alpereseket az elszámolásra,
- kötelezze a II. rendű alperest, hogy adja ki a birtokában lévő ingatlant és gumihasznosító erőművet,
- kötelezze az alpereseket az ingatlanra a II. rendű alperes javára bejegyzett tulajdonjog fenntartással történt eladás tényének törlésére.

A felperes ideiglenes intézkedésként kérte, hogy a bíróság tiltsa el a II. rendű alperest az ingatlanon és az erőműben végzett átalakításoktól.

A felperes keresetlevelében a perbeli legitimációját az alperesek valódi szerződéskötési szándékát leplező, valamint jogszabályba ütköző szerződés létrehozása révén a felperesnek okozott érdeksérelemre alapította, melyet azáltal szenvedett el, hogy az I. rendű alperes a tulajdonát képező ingatlant és gumihasznosító erőművet valódi értékesítési szándék nélkül a II. rendű alperes birtokába és használatába bocsátotta.

Az elsőfokú bíróságnak az arra is irányuló hiánypótló felhívására, miszerint a felperes jelölje meg: a szerződés érvénytelenségének megállapításához milyen jogi érdeke fűződik, a felperes úgy nyilatkozott, hogy mint az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonosának, érdekében áll, hogy a felszámolási eljárás a hitelezőkkel történő megegyezést követően a társaság egységes vagyonának megőrzése mellett megszüntetésre kerüljön. A per tárgyát képező színlelt adásvételi szerződés révén azonban az alperesek ellehetetlenítik a felperesnek azt a lehetőségét, hogy a felszámolási eljárás megszüntetése érdekében érdemi egyezségi tárgyalást folytasson, amelyre a felperes törekszik és lehetőséget lát. A felperes a perbeli legitimációját az alperesek valódi szerződéskötési szándékát leplező, valamint jogszabályba ütköző szerződésre és megállapodásra alapította, amely nem ment teljességbe.

Az I. és II. rendű alperes a felperes keresetének elutasítását kérte, hivatkozva arra is, hogy a felperes keresetösségi joggal nem rendelkezik.

A beavatkozó az alperesek pernyertességének előmozdítása érdekében avatkozott be, mint az I. rendű alperes felszámolási eljárásában nyilvántartott hitelező.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte, hogy fizessen meg az államnak 1 500 000 Ft eljárási illetéket, az I. és II. rendű alperesnek személyenként 12 700 000 Ft, a beavatkozónak pedig 6 350 000 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik, így a felperes keresetét érdemben nem vizsgálhatta.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a bírói gyakorlat szerint a felszámolási eljárás során megkötött adásvételi szerződés nemcsak a Cstv. 49. §-ára alapítottan, hanem az általános polgári jogi jogcímen is megtámadható, illetve az érvénytelenségére hivatkozással peres eljárás kezdeményezhető. A Ptk. 234. § (1) bekezdése szerinti korlátlan hivatkozási lehetőség nem jelent egyben feltétlen perindítási jogosultságot is. A Pp. 3. §-ában foglaltak alapján keresetindítási joga az érdekeltnek van,

és a semmis szerződésekkel kapcsolatos perindítási lehetőséget is vagy a jogi érdekeltség, vagy a perbeli jogosultságot biztosító jogszabályi felhatalmazás alapozhat meg.

A perbeli esetben felperes a perindítási jogosultságát a tagsági jogviszonyára alapozta, hivatkozva arra is, hogy a hitelezőkkel egyezsége kíván kötni.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a jogi érdekeltség és így a perindítási jogosultság megalapozására alkalmas lehet a felszámolás alatt álló cég továbbműködtetésére irányuló tulajdonosi szándék, a perbeli esetben azonban a rendelkezésre álló adatokból az állapítható meg, hogy a felperesnek ténylegesen ilyen szándéka nincs.

Az I. rendű alperes felszámolási eljárásában összesen 13 896 451 018 Ft összegű hitelezői igényt vettek nyilvántartásba. A közbenső mérleg szerint az adós 205 809 000 Ft összegű készlettel és 119 469 000 Ft követeléssel rendelkezik.

A felperes a 2013. június 22. napján 500 000 Ft összegű törzstőkével alapított gazdasági társaság, saját nyilatkozata szerint pénzeszközzel nem rendelkezik, a felperes olyan körülményre nem hivatkozott, hogy a hitelezőkkel megkötendő egyezséghez szükséges befektetést milyen forrásból, hogyan teljesítené. A hitelezőkkel kötendő egyezsége az I. rendű alperes tulajdonában lévő nagy értékű vagyontárgyak vételárának hiánya is akadályozza, melyhez nagymértékben hozzájárul a felperes perindítása, illetve a perfeljegyzés elrendelése iránti kérelme.

A felperesnek a perbeli szerződések érvénytelenségéhez fűződő és a jogszabályoknak megfelelő méltányolható jogi érdeke nincs, következésképpen a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, kiegészített fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását, az alperesek kereset szerinti marasztalását kérte, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság kizárólag azon az alapon állapította meg a perbeli legitimációja hiányát, hogy mindösszesen 500 000 Ft alaptőkével alakult gazdasági társaság. A per tárgya azonban nem a felperes bonitásának, külső finanszírozási hátterének, lehetőségeinek a vizsgálata, a felperes sem ennek a megállapítását kérte.

A II. rendű alperes ugyancsak 500 000 Ft alaptőkével rendelkező gazdasági társaság, azonban az elsőfokú bíróságnak az ő fizetőképessége vagy készsége felől kételye nem merült fel, annak ellenére, hogy a perbeli szerződések vételárát a mai napig nem egyenlítette ki.

A felperes a perbeli legitimációja alapjaként - a korábban kifejtetteken kívül - a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 41. § (1) és 8. § (1) bekezdésére hivatkozott. Álláspontja szerint a felperesnek a csődtörvény biztosít jogosítványokat arra, hogy a felszámolási eljárás alatt a tulajdonosi jogait - az egyezségkötés érdekében - gyakorolhassa. Amennyiben a felszámolási eljárás során színlelt szerződéssel elvonásra kerül egy eredetileg nettó 4 400 000 000 Ft-ra értékelt vagyontömeg, úgy a felperes méltányolható és védelmet érdemlő tulajdonosi érdekei sérülnek.

Álláspontja szerint az I. rendű alperes elismerte, hogy a későbbi nyertes pályázó nem rendelkezett a pályázati eljárásban megajánlott vételárral a pályázati eljárás során, valamint azt követően sem az ajánlati kötöttség időtartama alatt.

A II. rendű alperes pedig az ellenkérelmében a vételár megfizetésének akadályaként a banki hitelígérvények akceptálásának hiányára hivatkozott.

Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem teljesítette azt a bizonyítási indítványát, miszerint az I. rendű alperes csatolja a pályázati dokumentációnak azt a részét, amely a vételár megfizetésének képességét alátámasztja.

A keresetösségi jogának alátámasztására hivatkozott az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárási kérdésekről szóló 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 10. pontjában foglaltakra. Álláspontja szerint a felperesnek, mint az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonosának egyetlen jogi lehetősége, hogy megakadályozza a felszámolás alá került társaság vagyonának jogszerűtlen és gazdaságilag ésszerűtlen értékesítését, az, hogy a per tárgyát képező szerződés semmisségének megállapítását kéri.

A felperes a fellebbezés-kiegészítésben azt is sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek, illetve a beavatkozó perköltségét túlzott mértékben állapította meg, hiszen az elsőfokú bíróság egyetlen tárgyalást tartott, azt megelőzően az alperesek egy előkészítő iratot nyújtottak be, a beavatkozó pedig a beavatkozási kérelem benyújtásával nem fejtett ki olyan érdemi jogi munkát, amely megalapozta volna a részére megítélt perköltséget. Erre tekintettel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a megítélt perköltség jelentős mértékű mérséklését kérte.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében - helyes ténybeli és jogi indokai alapján - az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

A felperes által is hivatkozott 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 10. és a) és b) pontja alapján állította, hogy a felperes perbeli legitimációval nem rendelkezik, hiszen „nem elegendő a felperes érdekeltségének a bizonyítása, a felperes részéről védendő jogi érdeknek kell fennállnia az ügyben”.

Álláspontja szerint a felperes kifejezetten igazolta fizetőképességének a hiányát, hiszen arra hivatkozással kért illetékfeljegyzési jogot, hogy a bankszámláján szinte nincs pénz.

A felperes szándéka a perrel kizárólag az, hogy az alperesek közötti adásvételi szerződés teljesedését megakadályozza, vagy legalábbis késleltesse, és ezzel kárt okozzon az alpereseknek, valamint a hitelezőknek.

A felperes fizetéseképtelensége mellett érthetetlen és komolytalan a felszámolási eljárásban felvetett egyezségkötési szándéka, figyelemmel a 13 955 215 056 Ft összegű hitelezői állományra. Egyezségkötési szándékának komolytalanságát mutatja az is, hogy felperes a felszámolónak az egyezség előkészítésével kapcsolatos dokumentumok igazolására felhívó levelére 2014. június 16. óta nem válaszolt.

A Cstv. az értékesítés megkezdésére szigorú törvényi határidőt ír elő, a tagnak annak elodázására jogosultságot nem biztosít.

A felperes a két éve folyamatban lévő felszámolási eljárásban a saját tagi érdekét a hitelezői érdekek elé helyezi, ami a Cstv. rendelkezéseibe ütköző, és az egyedüli tag felelősségét megalapozza.

A felperes által hivatkozott 2/2010. (VI.28.) PK vélemény és a BH 2004. 503. számú eseti döntés is az elsőfokú ítélet helyességét támasztja alá, a harmadik személy a szerződés semmisségére csak kivételesen és jogi érdeke igazolásával hivatkozhat. A felperes ilyen jogi érdeket nem igazolt.

Amennyiben a felperes érdekeltsége az egyezségkötési szándékkal alátámasztható lenne, a felperes akkor sem rendelkezne perbeli legitimációval, mivel a Cstv. a tag számára nem teszi lehetővé a perindítást. Jogi érdeke annak a személynek lehet, aki sikeres perlés eredményeként jogot szerezhet, kötelezettségtől szabadul, vagy ezek közvetlen lehetsége nyílik meg a számára.

A támadott adásvételi szerződés szerinti vételár megfizetését és a hitelezők kielégítését olyan alaptalan perek akadályozzák, mint amelyet a felperes indított (és az ingatlanon fennálló perfeljegyzés).

Az I. rendű alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság alappal utasította el felperesnek az okirat beszerzésére és a felszámoló meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát.

Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltségnek, a jogi képviselő munkadíjának a további mérséklését pedig nem találta indokoltnak.

A felperes megbízási szerződése szerint jogi képviselőjének a munkadíja a felperes pernyertessége esetén 126 850 000 Ft lenne. Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes részére ennek az értéknek a tizedét állapította meg. Az I. rendű alperes által csatolt megbízási szerződés szerint a munkadíjat a 32/2003.(VIII.23.) IM rendelet alapulvételével határozták meg, az elsőfokú bíróság pedig a munkadíjat már ehhez az összeghez képest is mérsékelte.

A felperes előkészítő iratában az I. rendű alperes ellenkérelmének ismeretében a fellebbezését fenntartotta, továbbra is vitatta az elsőfokú bíróságnak a kereshetőségi joga hiányára vonatkozó álláspontját. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a felperest már az első tárgyaláson elzárta annak bizonyításától, hogy valóban van-e megfelelő pénzügyi háttere az egyezségkötéshez, ezzel szemben azonban azt is állította, hogy az egyezséghez felhasználható anyagi háttér előteremtése nem a jelen per tárgya.

Egyezségkötési szándékának, jóhiszemű perindításának igazolására csatolta a C.S. 2014. február 17. napján kelt igazolását arról, hogy a felperesnek a pénzügyi intézménynél 1 400 000 000 Ft összegű pénzforrás áll rendelkezésére abból a célból, hogy egyezségi megállapodást tudjon létrehozni az I. rendű alperes felszámolási eljárásában.

Arra is hivatkozott, hogy a korábban folyamatban volt peres eljárás 2004. februárjában jogerősen lezárult, a felperes a jelen eljárást pedig 2004. májusában indította, így nem lett volna akadálya annak, hogy az alperesek közötti adásvételi szerződés teljesedésbe menjen, ezért kérte, hogy az ítélet a II. rendű alperest a bankgarancia, illetve a számláján elkülönített vételár vonatkozásában nyilatkozattételre kötelezze.

A felperes a tárgyaláson a perköltség tekintetében előterjesztett fellebbezési érvelését harmadlagos fellebbezési kérelemként tartotta fenn, és az alperesek, valamint a beavatkozó perköltségének az elsőfokú bíróság által megállapított összeg 10%-ára történő leszállítását kérte.

A II. rendű alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

A felperes fellebbezése kizárólag a beavatkozónak fizetendő perköltség összegének leszállítására irányulóan alapos, egyebekben (így a per főtárgya tekintetében is) alaptalan.

Az ítéletablának elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes 2014. november 26. napján előterjesztett előkészítő iratához mellékelte svájci pénzügyi igazolást a másodfokú eljárásban figyelembe veheti-e. Az igazolást a pénzügyi intézet 2014. február 17. napján állította ki, az elsőfokú bíróság pedig az ítéletét 2014. július 21. napján hozta meg, így a Pp. 235. § (1) bekezdése az új bizonyíték értékelését nem teszi lehetővé. Ettől azonban független az, hogy a keresetindítási jogosultság kérdésében hogyan kell állást foglalni.

Az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény - felperes által hivatkozott - 10. a) pontja szerint: „A szerződést kötő feleken kívülálló harmadik személy is indíthat a szerződés semmissége iránt pert. Ilyen esetben a fél perbeli legitimációja akkor állapítható meg, ha védendő jogi érdekének fennállását igazolja.

Harmadik személy az 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 235. §-ának (2) bekezdése szerint a más által kötött szerződés megtámadására is jogosult. Ilyen esetben gondosan vizsgálni kell a keresetindítást megalapozó jogi érdek tartalmát."

A jogi érdek fogalmát tételes jogi előírások nem határozzák meg, a joggyakorlat alakította ki annak tartalmát. Jogi érdek fennállása akkor állapítható meg, ha az ügyben hozott döntés a kezdeményező fél élet- és jogviszonyaira kihat, jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztet számára, vagy valamely kötelezettség alól szabadul, illetőleg jogvédelmet nyerhet. A jogi érdek szempontjából a döntő kérdés az, hogy az eljárás tárgyát képező jogvitában hozott határozat a fél jogát vagy törvényes érdekét érinti, érintheti-e (EBH2011. 2327., BH2005. 270, BH2001. 388).

A Ptk. 2. § (1) bekezdése szerint a törvény védi a személyek vagyoni és személyhez fűződő jogait, továbbá törvényes érdekeit, azonban „ez a védelem a személyeket nem általánosságban, hanem mindig az adott jogviszonyban illeti meg" (BH2001. 388.). Ebből következően a bíróságnak - figyelemmel a Pp. 3. § (1) bekezdésére - a keresetindításhoz szükséges jogi érdek fogalmát mindig a konkrét ügyben, a fenti elveknek megfelelően kell vizsgálnia.

Egységes a bírói gyakorlat (pl.: BDT2004. 1041, BDT2005. 1220) abban, hogy az a törvényi rendelkezés, amelynek értelmében a semmis szerződés érvénytelenségére bárki határidő nélkül hivatkozhat, nem jelenti egyúttal azt is, hogy „akárki" a szerződés érvénytelenségének megállapítása érdekében, semmisségre történő hivatkozással pert indíthasson. A külső, harmadik személlyel szerződést kötő gazdasági társaságban a tagsági jogviszony a szerződéssel összefüggésben közvetlen jogi érdekeltiséget nem eredményez, a „közvetett" érdekeltiség - a társaságbeli tulajdonosi jogviszony - általában a perindítást nem alapozza meg. A gazdasági társaság tagja - e minőségében - a saját társasága által megkötött adásvételi szerződés érvénytelensége iránt - annak semmisségére vagy megtámadhatóságára hivatkozással - keresetelési joggal nem rendelkezik, mivel külső harmadik személynek nem tekinthető, és nincs olyan jogszabályi felhatalmazása sem, melyre figyelemmel keresetelési joga fennállna.

A megindult felszámolási eljárásban - a Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint - érvényes jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A törvény e főszabály alól három esetben enged

kivételt. Így az adós a felszámolás elrendelését, közzétételét követően kezdeményezheti a bíróságnál - az általa készített, a fizetőképessége helyreállítására alkalmas program és egyezségi javaslat egyidejű előterjesztésével - egyezségi tárgyalás kitűzését (Cstv. 41. §); továbbá a felszámolást elrendelő bíróságnál kifogással élhet a felszámoló jogszabálysértő, valamint az érdekeit sértő intézkedése, vagy mulasztása ellen (Cstv. 51. § (1) bekezdés); valamint megilleti a kifogásolás joga a felszámoló által előterjesztett zárómérlegben, vagy záró egyszerűsített mérlegben, illetőleg a vagyonfelosztási javaslatban foglaltakkal szemben (Cstv. 56. §).

Az ítéletábra a felperes keresetindítási jogosultságát a felperes fellebbezésében megjelölt Cstv. 41. § (1) és 8. § (1) bekezdésében foglaltakkal, illetve azzal összefüggésben is vizsgálta, hogy az I. rendű alperes felszámolás alatt áll. Az adós gazdálkodó szervezet tagsági jogait gyakorló legfőbb szerve - a felperes által a perben támadott adásvételi szerződés megkötésétől függetlenül - hozhat döntést annak érdekében, hogy a hitelezőkkel az adós egyezséget kíván kötni, és az egyezség előkészítésére, valamint megkötésére képviseleti meghatalmazást biztosíthat. A felszámolónak a Cstv. 48. § (1) bekezdése alapján kötelezettsége az adós vagyonának értékesítése, ez az értékesítés nem képezi akadályát annak, hogy a Cstv. 41. §-a alapján az adós a felszámolási zárómérleg benyújtásáig a hitelezőkkel egyezségkötést szorgalmazzon, egyezségi javaslatot terjesszen elő, és a fizetőképessége helyreállítására alkalmas programot készítsen. Sem a felperes által hivatkozott Cstv. 8. § (1), sem a 41. § (1) bekezdése olyan jogszabályi felhatalmazásnak nem minősíthető, melyre alapítottnak a felszámoló által megkötött adásvételi szerződés érvénytelenségére történő hivatkozás, perindítási jogosultság az adós gazdálkodó szervezet tagját megilletné.

A csődtörvény meghatározza azokat a jogosítványokat, amelyekre az adós a felszámolótól függetlenül jogosult, külön jogszabályi felhatalmazás a Cstv. 41. § (1) bekezdésének keretében sem biztosít az adósnak (a felszámolótól függetlenül) a szerződés megtámadására jogosultságot. Ilyen jogosítvánnyal az adós gazdasági társaság tagja vagy tagjai sem rendelkeznek.

Szükségtelen annak mérlegelése, hogy a felperesnek szándékában áll-e az egyezségkötés, annak sincs jelentősége, hogy az adós gazdálkodó szervezettel szemben milyen összegű hitelezői igényt vettek nyilvántartásba, valamint annak sem, hogy az 500 000 Ft összegű törzstőkével alapított felperesi gazdasági társaság pénzeszközzel rendelkezik-e.

Tényként azt kell rögzíteni, hogy az I. rendű alperes (adós) egyezségkötésre jogosult, képviseleti meghatalmazással rendelkező képviselője nem készített és nem terjesztett elő egyezségi javaslatot és a fizetőképesség helyreállítására alkalmas programot, valamint a felszámolást elrendelő bíróságtól nem kérte az egyezségi tárgyalás kitűzését. Azonban még az egyezségi javaslat előterjesztése, és az egyezségi tárgyalás kitűzése iránti kérelem benyújtása sem képezte volna akadályát annak, hogy a felszámoló az adós vagyonát - törvényi kötelezettségének eleget téve - pályázati úton meghirdesse és értékesítse. A perben támadott adásvételi szerződés sem képezte akadályát annak, hogy az adós a Cstv. 41. §-a alapján egyezségi javaslatot terjesszen elő.

Amennyiben a felperes által támadott szerződések érvénytelenségének megállapítása miatt az érvénytelenség valamely jogkövetkezményének alkalmazására kerülhetne sor, ebből közvetlenül a felperes jogokat nem szerezne, vagy valamely kötelezettsége alól nem szabadulna.

Következésképpen a felszámolás elrendelése sem változtat azon, hogy a gazdasági társaság tagját a szerződés érvénytelensége iránti perindítási jogosultság nem illeti meg. Perindítási jogosultság hiányában pedig az ítélet tábla nem tehet vizsgálat tárgyává az alperesek közötti adásvételi szerződés teljesedését, így nyilatkozattételre sem kötelezhette a II. rendű alperest, hogy bankgaranciával, illetve a számláján elkülönített vételárral az ajánlat benyújtásának időpontjában, annak elbírálásakor, illetve az adásvételi szerződés megkötésekor rendelkezett-e.

Mindezek alapján az ítélet tábla - a fenti indokbeli módosítással és kiegészítéssel - azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a perindítási jogosultság tekintetében helyesen foglalt állást.

Az elsőfokú bíróság az alperesek, valamint a beavatkozó perköltségéről (ügyvédi munkadíjáról) meghozott döntését a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1), (2), 3. § (1), (2) és 4/A. § (1) bekezdésével indokolta. A pertárgyérték az adásvételi szerződésben és a költségekről kötött megállapodásban meghatározott bruttó ellenszolgáltatásra figyelemmel 3 168 650 000 Ft. Az elsőfokú bíróság erre tekintettel az alperesek ügyvédi munkadíját a pertárgyérték 0,315 %-ában határozta meg. A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) BH1996. 321. eseti döntésében a kiemelkedően nagy pertárgyértékű ügyekben az ügyvédi munkadíj meghatározása tárgyában elvi éllel kifejtett általános mérlegelési szempontok figyelembevételével az elsőfokú bíróság nem állapította meg az alpereseket megillető ügyvédi munkadíj összegét eltúlzott összegben. A beavatkozó ezzel szemben lényegében kizárólag a beavatkozás iránti kérelmet terjesztette elő, melyben megjelölte azt, hogy az I. rendű alperes felszámolási eljárásában a hitelezői igényét miként vették nyilvántartásba, arra hivatkozott, hogy a beavatkozó csak az alperesek pernyertessége esetén tudja az I. rendű alperessel szemben fennálló követelését ésszerű időn belül a felszámolási eljárásban érvényesíteni. Egyébként az ügy érdemében nem tett nyilatkozatot.

A Pp. 83. § (1) bekezdése szerint a beavatkozó által támogatott fél pernyertessége esetében az ellenfelet a beavatkozó költségének megfizetésére is kötelezni kell. Erre tekintettel a beavatkozó is igényt tarthat a peres eljárás során pertárgyértékének a megtérítésére, azonban abból kiindulva, hogy a beavatkozó a peres eljárás során ténylegesen milyen tevékenységet fejtett ki. A beavatkozó - az írásban benyújtott beavatkozási kérelem mellett - a képviselőt az elsőfokú bíróság által tartott egyetlen tárgyaláson biztosította, a tárgyaláson azonban a beavatkozó képviselőjének nyilatkozata kizárólag arra terjedt ki, hogy az írásban előterjesztett beavatkozás iránti kérelmet fenntartja.

Az elsőfokú bíróság a beavatkozó perköltségének összegét az alperesek perköltségének 50 %-ában állapította meg.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel ez az összeg nem áll arányban, és bár a pertárgyérték nem hagyható figyelmen kívül, azonban a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdésének alkalmazása nem mellőzhető. A kifejtett tevékenységgel az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség 10%-a áll arányban.

Mindezek alapján az ítélet tábla - a Pp. 253. § (2) bekezdés III. fordulata alapján - az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, a felperes által a beavatkozónak fizetendő elsőfokú perköltség összegét 635 000 Ft-ra leszállította, egyebekben (a per fő tárgya tekintetében is) az ítéletet - a fenti indokbeli módosítással és kiegészítéssel - helyben hagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, részére az elsőfokú bíróság illetékfeljegyzési jog kedvezményét biztosította, pervesztessége folytán az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 59. § (1) bekezdése, a Pp. 78. § (1) bekezdése, a költségmentesség alkalmazásából a bírósági eljárásban szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 16/A. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 13. § (2) bekezdése alapján köteles 2 500 000 Ft-ban az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére.

A felperes a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) és 83. § (1) bekezdése alapján a pernyertes alperesek és a beavatkozó másodfokú perköltségét köteles megtéríteni. Az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a), b), c) pontja, (5), (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján - a fent hivatkozott elvi élel kifejtett általános mérlegelési szempontokra is tekintettel - az elsőfokú bíróság által az alpereseknek megállapított elsőfokú perköltséget vette alapul. A kifejtett tevékenységre figyelemmel az I. rendű alperesnek ennek 40 %-ában, a II. rendű alperesnek és a beavatkozónak ennek 20 %-ában állapította meg a bruttó (forgalmi adó összegét magában foglaló) ügyvédi munkadíját, illetve a beavatkozó költségének megállapításánál figyelemmel volt arra, hogy a felperes fellebbezése a beavatkozó perköltségének mértéke tekintetében alapos volt.

D e b r e c e n, 2014. december 02.

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Görög Attila sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó